

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering
Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA 's Gravenhage

Amsterdam, 19 april 2021

Kenmerk: A 2021 04 19
Betreft: formatiedossier

Geachte heer Tjeenk Willink, geachte informateur,

De beste titel van het regeerakkoord is **Omgevingskwaliteit – investeren in een mooier Nederland**.

Veel mensen liggen wakker van een onzekere toekomst, want van veel kanten wordt onze manier van leven bedreigd. Er zijn zeker vijf urgente grote maatschappelijke problemen die vragen om een actieve nationale overheid. Maar de benodigde maatregelen worden op zichzelf ook beschouwd als een bedreiging van onze manier van leven, of het nu gaat om een lock-down, inkrimping van de veestapel of de plaatsing van windmolens. De polarisatie tussen behoud en vernieuwing vormt inmiddels een bedreiging voor democratische rechtsstaat en verlamt onze daadkracht.

Er is een uitweg: we kunnen werken aan een betere omgevingskwaliteit, opdat de onvermijdelijke en broodnodige investeringen in klimaat, energie, bouwen en gezondheid juist een verrijking zijn van ons bestaan. Dat vraagt om het mobiliseren van alle ontwerpkracht die voorhanden is. Voorbije crises hebben geleerd dat juist ons land die kwaliteitsverbetering goed in de vingers heeft (Ruimte voor de Rivier, bijvoorbeeld). Maar ze leren ook dat we grote spijt krijgen als urgente problemen sectoraal worden opgelost zonder primair de blik te richten op kwaliteit (de krotopruijing in de jaren zeventig). Wij bouwen nu de monumenten van de toekomst, laat het bouwwerken worden die we vol trots aan de wereld kunnen tonen.

Wij vragen om het **doorontwikkelen van de Omgevingswet**, opdat de cultuuromslag die met de wet in gang gezet is, de ruimte krijgt om zich te bewijzen. Dat vraag ook om een herijking van de relatie tussen overheid, markt, collectieven en individuen.

Wij vragen om een **rijksdienst** die zijn ambitie - omgevingskwaliteit als nationaal belang – waarmaakt. Mogelijk is een coördinerend minister voor kwaliteit van de leefomgeving een noodzakelijke voorwaarde; het zou echter een vergissing zijn om dit nationale belang in één hand te leggen, juist omdat het alle departementen aangaat.

Omgevingskwaliteit verdient **nadere uitwerking** en doorwerking in instrumenten en processen. Koppeling aan recente Europese initiatieven (New European Bauhaus; Verklaring van Davos) versterkt ook de nationale dialoog.

Investeer in onderwijs, onderzoek en voorbeeldplannen: het zou moeten vibreren van ontwerpen voor hernieuwbare energie en klimaatadaptatie die door hun schoonheid onze **nieuwe paradepaardjes** kunnen zijn.

Investeer in de **dialoog over kwaliteit** op alle schaalniveaus; versterk daartoe de professionals die op die lokale, regionale, provinciale en nationale schaal het gesprek over kwaliteit entameren.

In de meegezonden notitie bieden we zicht op een pakket aan maatregelen die bijdragen aan de beloftevolle toekomst. Wij schatten dat het gaat om een investering van ca. 100 miljoen euro in de komende kabinetsperiode. Een investering met een zeer groot rendement: hij zorgt voor draagvlak voor maatregelen die onvermijdelijk zijn, voor een aantrekkelijker leefomgeving en dus een goed vestigingsklimaat, hij draagt bij aan een inclusieve en gezonde samenleving; de wetenschappelijke, technische en culturele innovatie hebben exportpotentie en zorgen voor werkgelegenheid.

Onze Federatie is de vereniging van lokale en regionale adviseurs voor erfgoed en ruimtelijke kwaliteit. Met alle soorten van genoeg herhalen wij hierbij het aanbod om als partner van de rijksoverheid vorm te geven aan een betere omgevingskwaliteit van ons land.

Met grote hoogachting,

Federatie Ruimtelijke Kwaliteit
Flip ten Cate, directeur